

Trh práce 2024

v krajském srovnání

ČESKÝ
STATISTICKÝ
ÚŘAD

TRH PRÁCE

2024

v krajském srovnání

VŠPS

Praha, červenec 2025

Kód publikace: 250119-25

Zpracoval: Odbor statistiky trhu práce
a rovných pracovních příležitostí

Ředitel odboru: Mgr. Dalibor Holý

Kontaktní osoba: Ing. Gabriela Stražilová

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu:

www.csu.gov.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad

Na padesátém 81, 100 82 Praha 10

tel.: 274 051 111

www.csu.gov.cz

Oddělení informačních služeb

tel.: 274 056 789 | e-mail: infoservis@csu.gov.cz

Prodejna publikací ČSÚ

tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@csu.gov.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání

tel.: 274 052 732 | e-mail: esds@csu.gov.cz

Ústřední statistická knihovna

tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@csu.gov.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha

Na padesátém 81, 100 82 Praha 10

tel.: 274 052 673 | e-mail: infoservispraha@csu.gov.cz

www.csu.gov.cz/praha

Středočeský kraj

Na padesátém 81, 100 82 Praha 10

tel.: 274 054 175 | e-mail: infoservisstc@csu.gov.cz

www.csu.gov.cz/stredocesky

České Budějovice

Žižkova 1a, 370 77 České Budějovice

tel.: 386 718 440 | e-mail: infoserviscb@csu.gov.cz

www.csu.gov.cz/jihocesky

Plzeň

Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň

tel.: 377 612 108 | e-mail: infoservisplzen@csu.gov.cz

www.csu.gov.cz/plzensky

Karlovy Vary

Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary

tel.: 353 114 529 | e-mail: infoserviskv@csu.gov.cz

www.csu.gov.cz/karlovarsky

Ústí nad Labem

Špálava 2684, 400 11 Ústí nad Labem
tel.: 472 706 176 | e-mail: infoservisul@csu.gov.cz
www.csu.gov.cz/ustecky

Liberec

nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec
tel.: 704 675 184 | e-mail: infoservislbc@csu.gov.cz
www.csu.gov.cz/liberecky

Hradec Králové

Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové
tel.: 495 762 322 | e-mail: infoservishk@csu.gov.cz
www.csu.gov.cz/kralovehradecky

Pardubice

V Ráji 872, 531 53 Pardubice
tel.: 466 743 480 | e-mail: infoservispa@csu.gov.cz
www.csu.gov.cz/pardubicky

Jihlava

Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava
tel.: 567 109 080 | e-mail: infoservisvys@csu.gov.cz
www.csu.gov.cz/vysocina

Brno

Jezuitská 2, 601 59 Brno
tel.: 542 528 200 | e-mail: infoservisbrno@csu.gov.cz
www.csu.gov.cz/jihomoravsky

Olomouc

Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc
tel.: 585 731 511 | e-mail: infoservisolom@csu.gov.cz
www.csu.gov.cz/olomoucky

Zlín

třída Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín
tel.: 577 004 936 | e-mail: infoserviszl@csu.gov.cz
www.csu.gov.cz/zlinsky

Ostrava

Repinova 17, 702 03 Ostrava
tel.: 595 131 230 | e-mail: infoservisov@csu.gov.cz
www.csu.gov.cz/moravskoslezsky

ISBN 978-80-250-3582-5 (brožováno)

ISBN 978-80-250-3583-2 (pdf)

© Český statistický úřad, Praha, 2025

Obsah

1.	Co je to VŠPS.....	5
2.	Co lze získat z VŠPS.....	7
3.	Jak se zjišťují data.....	9
4.	Co nelze získat z VŠPS.....	11
5.	Jak pracovat s daty VŠPS.....	13
6.	Datové zdroje a publikace VŠPS.....	15
7.	Zaměstnanost.....	16
8.	Nezaměstnanost.....	21
9.	Vzdělání	24
10.	Šetření ad hoc modulů	26

1. Co je to VŠPS

Výběrové šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) provádí Český statistický úřad nepřetržitě od prosince roku 1992 na území celé ČR. Více než 250 tazatelů osloví každé čtvrtletí kolem 50 tisíc respondentů. Cílem VŠPS je získávání pravidelných informací o situaci na trhu práce. Data jsou dále analyzována z různých hledisek, zejména ekonomických, sociálních a demografických.

Výběrové šetření pracovních sil (Labour Force Survey – LFS) probíhá ve všech členských zemích EU podle stejné metodiky řízené Eurostatem.

LFS je jen minimálně ovlivněno specifiky legislativy jednotlivých zemí, a výsledky jsou proto považovány za objektivní nástroj pro porovnávání situace na trhu práce mezi členskými zeměmi EU. Obsah se však stále vyvíjí a v této souvislosti se provádějí příslušné změny v národním dotazníku.

Cílem VŠPS je co nejpřesněji odhadnout výši zaměstnanosti v organizacích a firmách, včetně samostatné činnosti osob podnikajících podle živnostenského zákona a dalších právních norem.

Předmětem šetření jsou všechny **osoby obvykle bydlící v domácnostech šetřených bytů**, které setrvávají či mají v úmyslu zůstat na území České republiky alespoň jeden rok. Přitom není rozhodující, mají-li v bytě trvalý, dlouhodobý, přechodný nebo nehlášený pobyt.

Mohou naši tazatelé zazvonit i u Vašich dveří?

Ano, pokud se byt, ve kterém žijete, dostane do našeho výběru.

Velikost výběrového souboru je odvozena především z počtu obyvatel okresu a kraje s ohledem na reprezentativnost výběru.

Výběr bytů k šetření je uskutečňován ve dvou stupních:

- jednotkou výběru prvního stupně je sčítací obvod
- jednotkou výběru druhého stupně je byt

Nejdříve se vyberou sčítací obvody a poté se v rámci vybraných sčítacích obvodů vyberou konkrétní byty. Výběr na prvním stupni je prováděn metodou náhodného výběru s pravděpodobnostmi zahrnutí přímo úměrnými počtu trvale obydlených bytů ve sčítacích obvodech. To znamená, že čím má sčítací obvod více obydlených bytů, tím je větší pravděpodobnost, že bude vybrán.

2. Co lze získat z VŠPS

VŠPS umožňuje získat informace o velikosti a struktuře zaměstnaných a nezaměstnaných osob spolu s údaji o ekonomicky neaktivním obyvatelstvu v ČR z hlediska vývoje za posledních 31 let. Široký okruh otázek o sociální a demografické charakteristice respondentů a jejich domácností nabízí množství potřebných informací pro instituce, které je využívají v oblasti sociální a zaměstnanecké politiky. VŠPS dále doplňuje pravidelné údaje Ministerstva práce a sociálních věcí o vývoji na trhu práce a o realizaci aktivní politiky zaměstnanosti.

VŠPS poskytuje informace:

- o osobách zaměstnaných, nezaměstnaných a ekonomicky neaktivních
- za celou ČR a jednotlivé kraje ČR
- od roku 1993
- měsíčně, čtvrtletně a ročně (průměry)

Zjišťuje se aktuální struktura zaměstnanosti podle

- pohlaví a věku
- kvalifikace
- odvětví
- charakteru zaměstnání respondentů

Dále jsou šetřeny údaje o

- délce odpracované doby
- rozsahu podzaměstnanosti
- souběhu zaměstnání
- mobilitě pracovních sil

Stejně tak se zjišťují informace o nezaměstnanosti, např.

- pohlaví, věk a vzdělání nezaměstnaných
- způsob a doba hledání zaměstnání
- údaje o posledním zaměstnání
- údaje o hledaném zaměstnání

VŠPS je jediným kontinuálním zdrojem dat o vzdělanostní struktuře obyvatel ČR.

Šetření se provádí v kalendářních čtvrtletích. Můžeme tak získat nejen údaje za jednotlivá čtvrtletí, ale i roční průměry. Odhady měř zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity jsou publikovány také za jednotlivé měsíce.

3. Jak se zjišťují data

Český statistický úřad provádí různá šetření nejen v podnicích, ale i v domácnostech.

Takto se zjišťují např. příjmy, vydání a spotřeba domácností (Statistika rodinných účtů), životní podmínky domácností (šetření SILC) nebo zaměstnanost a nezaměstnanost (Výběrové šetření pracovních sil – VŠPS).

Výběr domácností, které budou osloveny, se provádí tak, že počítač náhodně vygeneruje adresy z databáze domů a bytů v ČR, které splňují jistá kritéria výběru (např. poměrné zastoupení měst a obcí, jejich velikost a lokalita).

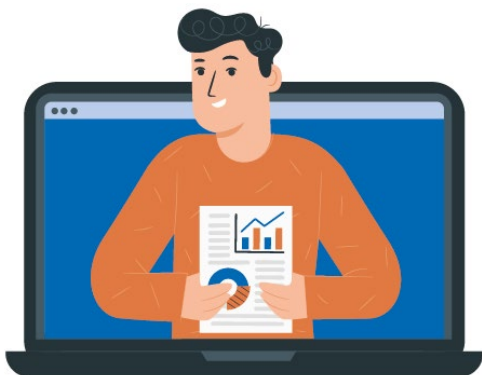
V těchto šetřeních jsou data zjišťována tazateli osobně, případně telefonicky.

Získaná data jsou následně doručena do ČSÚ. V příslušných odděleních pak probíhá jejich zpracování a kontrola, dopočty na celkovou populaci v ČR a následná analýza výsledků.

Nakonec se z dat vytvoří souhrnné statistické údaje, které jsou zpracovány do přehledných tabulek a grafů. Ty jsou pak zveřejněny ve formě publikací na webu ČSÚ.

4. Co nelze získat z VŠPS

4.1 Podíl nezaměstnaných osob

V ČR je nezaměstnanost definována dvěma způsoby:

Úřady práce evidují počty dosažitelných uchazečů o zaměstnání, přičemž podmínky dosažitelnosti uchazeče definuje národní legislativa. Tyto údaje používá Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) jako podklad pro rozhodovací a legislativní kroky v oblasti domácího trhu práce. Podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.

VŠPS používá metodiku Mezinárodního úřadu práce (International Labour Organisation – ILO) a Eurostatu (statistický úřad EU). Nezaměstnaný je podle ní jen ten, kdo práci nemá, aktivně ji hledá a je schopen nastoupit do 14 dnů. Z počtu nezaměstnaných se počítá obecná míra nezaměstnanosti. Tyto počty a míry jsou vhodné především k mezinárodnímu srovnání.

4.2 Vojáci

Pro vojáky je charakteristické, že jich relativně vysoký počet bydlí v hromadných ubytovacích zařízeních. Tato zařízení nejsou předmětem šetření VŠPS. Jejich počet je vhodné zjišťovat z administrativních zdrojů.

4.3 Pendleři

Pendlerem je osoba, která má obvyklé bydliště v ČR, ale pracuje na území jiného státu (nejčastěji v Německu, Rakousku, ale i ve Velké Británii či Irsku). Údaje z VŠPS o pendlerech jsou ale značně podhodnocené, protože je obtížné tyto osoby zastihnout v jejich domácnostech v ČR.

4.4 Skrytá nezaměstnanost

Ačkoli je šetření VŠPS zcela anonymní, respondenti většinou neuvedou práci, která není ve shodě s pracovní legislativou platnou na území České republiky. Proto z VŠPS nelze vysledovat osoby pracující na černo.

Šetření VŠPS je zcela anonymní.

4.5 Cizinci

Data z VŠPS nelze využít k analýzám pracovní aktivity cizinců na území ČR. Hlavním důvodem je vymezení osob, které se mohou účastnit šetření, neboť VŠPS zahrnuje jen osoby obvykle bydlící v domácnostech šetřených bytů, které setrvávají či mají v úmyslu zůstat na území České republiky alespoň jeden rok. Tato definice tedy vylučuje osoby žijící v hromadných ubytovacích zařízeních. Přitom z jiných statistik můžeme odhadnout, že v ubytovnách žije relativně vysoký počet cizích státních příslušníků. Velký počet cizinců zde pobývá krátkodobě, či za prací pouze dojíždí z ostatních států (např. ze Slovenska). Dalším důvodem je jejich nižší ochota účastnit se šetření, například z důvodu jazykové bariéry. Údaje o cizincích je jednoznačně lepší čerpat z administrativních zdrojů. MPSV eviduje počty pracujících cizinců v pozici zaměstnanců a Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) eviduje pracující cizince, kteří získali živnostenské oprávnění.

5. Jak pracovat s daty VŠPS

VŠPS je ze své podstaty výběrové šetření, a nešetří tedy celou populaci. Výsledné hodnoty jsou přepočteny na celou populaci ČR, to znamená, že nejsou dotazovány všechny osoby s obvyklým bydlištěm na území ČR.

Zjednodušeně to lze vysvětlit tak, že jedna osoba ve výběru reprezentuje mnoho dalších osob, pokud jsou stejného pohlaví, mají shodný věk a žijí ve stejném regionu. Výsledky lze vztáhnout na celou populaci nebo je použít jako nevážené. Nevážené výsledky zahrnují skutečně vyšetřené počet osob. To nám může pomoci rozhodnout, zda je dané třídění příliš podrobné či není.

Přesnost údajů klesá se snižující se velikostí vzorku. Roční průměry menší než 3000 osob se považují za údaje s nízkou spolehlivostí.

Pokud zajdeme do přílišného detailu, můžeme zjistit, že nám některá hodnota mezičtvrtletně až několikanásobně vzrostla, což je obrovský nárůst. Ve skutečnosti ovšem k žádnému růstu nemuselo dojít, pouze se nám do výběru oproti předchozímu čtvrtletí dostalo o několik osob více. Totéž platí i pro pokles, jak ukazuje příklad v rámečku.

Dle výsledků VŠPS by se dala zformulovat tato věta:

„V 1. čtvrtletí roku 2024 činil počet mužů ve věku 20-24 let s dosaženým středoškolským vzděláním bez maturity, kteří pracovali na částečný úvazek 0,7 tis. osob, ale ve 2. čtvrtletí roku 2024 to bylo pouze 0,2 tis. osob, což je trojnásobné snížení.“

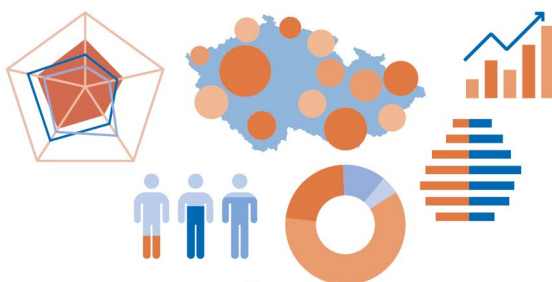
Ve skutečnosti v prvním čtvrtletí byly ve výběru tři osoby a ve druhém čtvrtletí jedna. Takto definovaný ukazatel je zcela nesmyslný a nemůže poskytnout jakýkoliv relevantní výsledek.

Co jsou výběrové chyby a intervaly spolehlivosti?

S výběrovými šetřeními jsou spjaté tzv. výběrové chyby. Ty vznikají vztahením charakteristik výběrového souboru na celý základní soubor a lze je interpretovat pomocí intervalů spolehlivosti. Např. ve 4. čtvrtletí roku 2023 byla

míra nezaměstnanosti 15 a víceletých osob v ČR 2,6 %. Při konstrukci 95% intervalu spolehlivosti leží skutečná hodnota odhadované míry nezaměstnanosti s 95% pravděpodobností mezi 2,4 % a 2,8 %.

Více informací o intervalech spolehlivosti a metodice VŠPS naleznete na webových stránkách ČSÚ v záložce Statistiky → Trh práce → Zaměstnanost a nezaměstnanost (VŠPS) → Metodika: https://csu.gov.cz/zam_vsps

6. Datové zdroje a publikace VŠPS

6.1 Webové stránky ČSÚ

www.csu.gov.cz (Záložka Statistiky → Trh práce → Zaměstnanost, nezaměstnanost VŠPS)

6.1.1 Analýzy

- Čtvrtletní analýza VŠPS

6.1.2 Datové soubory

- Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – čtvrtletní údaje (definitivní)
- Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – roční průměry
- Trh práce v krajském srovnání
- Trh práce v ČR – časové řady (1993 až 2024)

6.1.3 Rychlé informace

- Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS (předběžné výsledky, čtvrtletně)
- Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity (měsíčně)

6.1.5 Prezentace z tiskových konferencí

6.2 Další zdroje dat o trhu práce

6.2.1 Webové stránky ČSÚ

www.csu.gov.cz (Záložka Statistiky → Trh práce)

- Zaměstnanci a mzdy
- Úplné náklady práce
- Struktura mezd zaměstnanců
- Registrovaná nezaměstnanost a volná pracovní místa (MPSV)

6.2.2 MPSV

<https://www.mpsv.cz/analyzy-a-statistiky-trhu-prace>

- Měsíční statistiky nezaměstnanosti
- Nabídka a poptávka na trhu práce
- Zaměstnávání cizích státních příslušníků

6.2.3 MPO

<https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/>

- Roční přehled podnikatelů a živností

7. Zaměstnanost

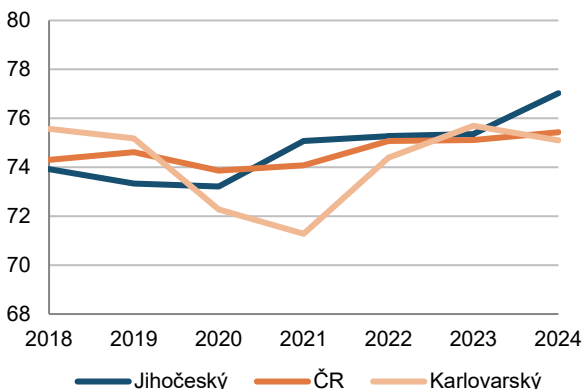
Česká republika je specifická výsadním postavením svého hlavního města v mnoha socioekonomických charakteristikách, včetně trhu práce. Praha (někdy spolu s Brnem) velmi ovlivňuje republikové průměry, např. díky nízké míře nezaměstnanosti nebo vysoké míře zaměstnanosti.

Míra zaměstnanosti udává procento zaměstnaných osob z celkového počtu obyvatel.

Za posledních 7 let se míra zaměstnanosti osob ve věku 15–64 let v ČR zvýšila o 1,1 procentního bodu a dosáhla tak na hodnotu 75,4 %. Ke zvýšení míry zaměstnanosti došlo téměř ve všech krajích. Nejvyšší míru zaměstnanosti mělo v roce 2024 hlavní město Praha (78,5 %) a Jihočeský kraj (77,0 %). Nejnižší míru zaměstnanosti měl Ústecký kraj, ve kterém dosáhla hodnoty 72,1 %. Nižší zaměstnanost měly také Liberecký (72,6 %) a Moravskoslezský kraj (73,2 %).

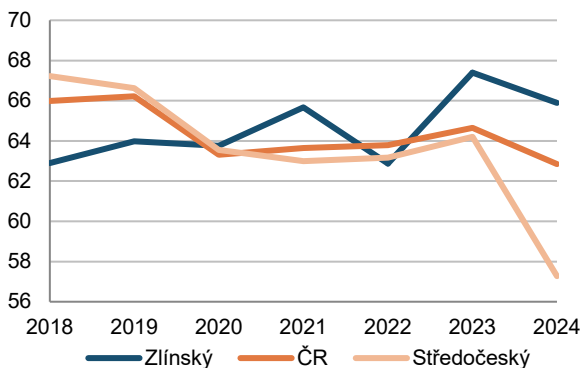
Nejvyšší zaměstnanosti vyniklo hl. m. Praha, naopak **nejnižší zaměstnanost** byla v Ústeckém kraji.

Graf 7.1 Míra zaměstnanosti osob ve věku 15-64 let v krajích s nejvyšším a nejnižším přírůstkem za posledních 7 let (%)

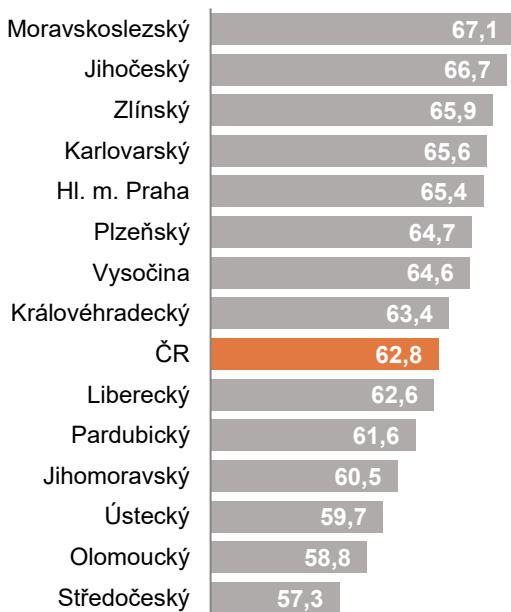
Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Graf 7.2 Míra zaměstnanosti osob ve věku 15-64 let v krajích s nejvyšším a nejnižším přírůstkem za posledních 7 let (%)

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

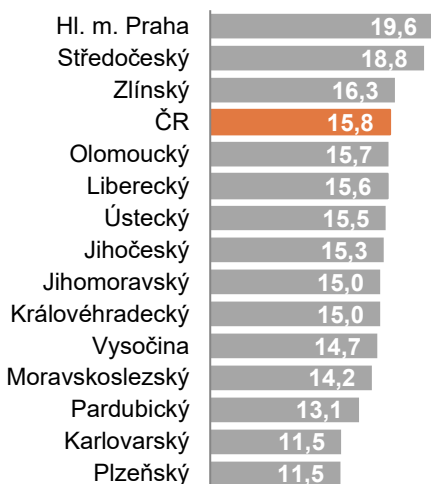
Graf 7.3 Míra zaměstnanosti osob ve věku 20-29 let v krajích ČR v roce 2024 (%)

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Průměrná míra zaměstnanosti osob ve věku 20–29 let v letech 2018 až 2024 dosáhla svého maxima v roce 2019, kdy činila 66,2 %, poté se v roce 2020 snížila na 63,3 %. V letech 2021 až 2023 následoval nárůst, ale v roce 2024 opět klesla na 62,8 %. Nedosahovala tak vysokých hodnot jako celková míra zaměstnanosti osob v produktivním věku 15–64 let. Mladí lidé zůstávali déle ekonomicky neaktivní především z důvodu zvyšování svého vzdělání. Také pořadí krajů bylo odlišné od celkové zaměstnanosti. Nejvyšší míra zaměstnanosti osob ve věku 20–29 let byla v roce 2024 v Moravskoslezském kraji (67,1 %), nejnižší ve Středočeském kraji (57,3 %).

Graf 7.4 Podíl podnikatelů (vč. pom RP) z celkového počtu zaměstnaných v krajích ČR v roce 2024 (%)

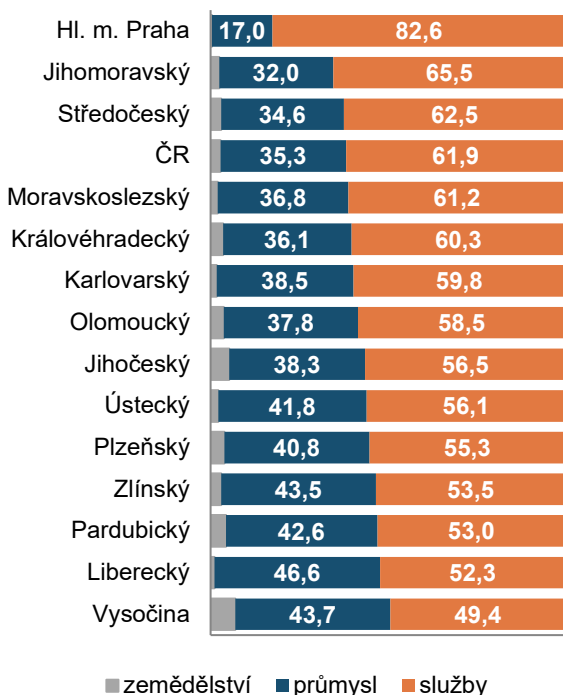

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Podíl podnikatelů (vč. pomáhajících rod. příslušníků) se v ČR za posledních 30 let zvýšil. Zatímco v roce 1993 podnikalo méně než 10,0 % zaměstnaných, v roce 2018 to bylo 16,9 %. V roce 2024 podíl podnikatel klesl na 15,8 %. Nejvíce podnikali obyvatelé hlavního města Prahy (19,6 %) a Středočeského kraje (18,8 %),

nejméně obyvatelé Karlovarského a Plzeňského kraje (shodně 11,5 %).

Graf 7.5 Podíl zaměstnaných v sektorech národního hospodářství v krajích ČR v roce 2024 (%)

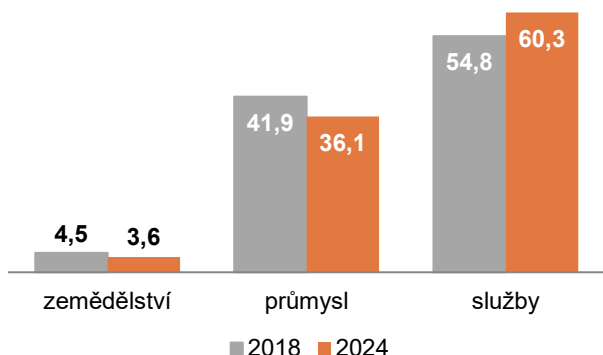
Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Vývoj celkové zaměstnanosti v ČR byl provázen pokračujícími změnami v odvětvové skladbě pracujících. V **pří-márním sektoru** národního hospodářství (**zemědělství, lesnictví a rybářství**) je v současnosti zaměstnáno nej-méně osob ze všech odvětví (v roce 2024 2,8 % zaměst-naných osob). Regiony s nejvyšším podílem zaměstna-ných v zemědělství byly v roce 2024 Kraj Vysočina (7,0 %), Jihočeský (5,2 %) a Pardubický kraj (4,3 %). Počet zaměstnaných v **sekundárním sektoru** (**prů-myslu a stavebnictví**) se v posledních sedmi letech zvý-šil v pouze v Ústeckém, Středočeském a Karlovarském

kraji. V ostatních krajích došlo k poklesu. Nejvyšší podíl zaměstnaných v tomto sektoru byl v roce 2024 v Libereckém kraji (46,6 %) a na Vysočině (43,7 %). Nejmenší podíl pracujících v průmyslu a ve stavebnictví byl v hlavním městě Praze (17,0 %), poté v Jihomoravském kraji (32,0 %). V roce 2024 pracovalo v průmyslu a stavebnictví více než 1,8 milionu osob.

Nejvíce osob pracovalo v ČR v **terciárním sektoru (ve službách)**, podobně jako v ostatních zemích Evropy. Vliv Prahy na průměrnou hodnotu ČR je u tohoto ukazatele markantní. Kromě hlavního města se nad průměr ČR dostal pouze Středočeský a Jihomoravský kraj. Téměř ve všech krajích pracovala ve službách více než polovina zaměstnaných, pouze v Kraji Vysočina to bylo 49,4 %.

Graf 7.6 Podíl zaměstnaných v sektorech národního hospodářství v Královéhradeckém kraji v letech 2018 a 2024 (%)

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Změny v odvětvové struktuře zaměstnaných v ČR dokládá i vývoj v Královéhradeckém kraji. Také zde se v posledních 7 letech snížil podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru a na významu vzrostly služby. V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2024 ve službách zaměstnáno 60,3 % zaměstnaných, v Praze to bylo 82,6 % zaměstnaných.

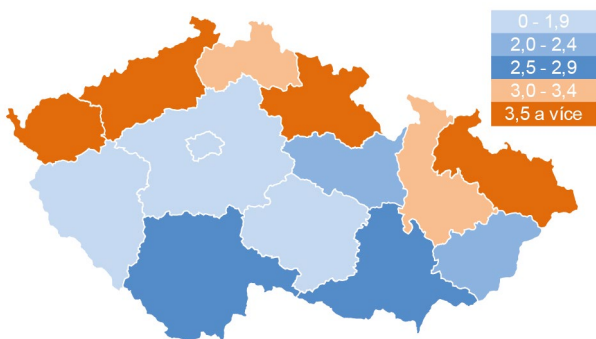
8. Nezaměstnanost

V roce 2024 bylo v ČR 138,8 tisíc nezaměstnaných osob. Toto číslo je mnohonásobně menší než počet zaměstnaných. Pokud se na počty nezaměstnaných zaměříme z krajského pohledu, je třeba zvláště respektovat zásady práce s daty z výběrových šetření.

Za nezaměstnané se ve VŠPS považují osoby 15leté a starší, které splňují následující 3 podmínky Mezinárodní organizace práce:

- nebyly zaměstnané
- byly připraveny k nástupu do práce do 14 dnů
- v průběhu posledních 4 týdnů aktivně hledaly práci

Graf 8.1 Míra nezaměstnanosti 15-64letých osob v krajích ČR v roce 2024 (%)

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Míra nezaměstnanosti udává procento nezaměstnaných osob z pracovní síly, kterou tvoří nezaměstnaní a zaměstnaní.

Míra nezaměstnanosti osob ve věku 15–64 let v ČR v roce 2018 činila 2,2 %. V roce 2019 klesla na 2,0 % a poté v roce 2020 a 2021 rostla až na 2,8 %. V roce 2022 klesla na 2,2 % a v roce 2023 a 2024 opět mírně stoupla až na 2,7 %. Nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazovaly Karlovarský (4,3 %), Ústecký (4,2 %) a Moravskoslezský kraj (4,2 %) a nejnižší Středočeský kraj (1,4 %), hl. m. Praha a Plzeňský kraj (shodně 1,8 %). K největšímu

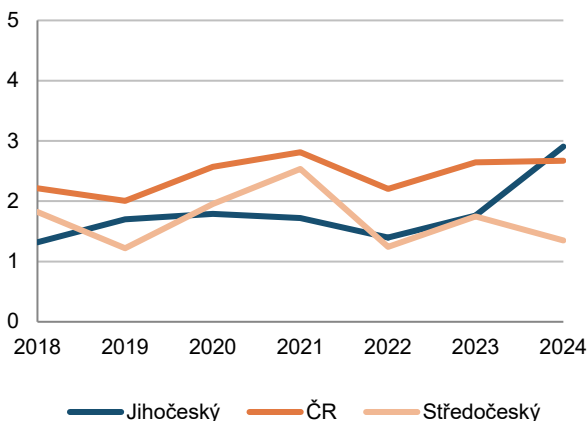
zvýšení míry nezaměstnanosti oproti předešlému roku došlo v Jihočeském kraji.

Míra nezaměstnanosti je jedním z ukazatelů, které velmi rychle reagují na ekonomický vývoj.

Při porovnání hodnot z let 2018 a 2024 došlo k největšímu zhoršení v Jihočeském kraji, míra nezaměstnanosti zde vzrostla o 1,6 procentního bodu. K nejmenší změně oproti roku 2018 došlo ve Středočeském kraji. V mezinárodním srovnání je míra nezaměstnanosti v ČR dlouhodobě jedna z nejnižších.

Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla v roce 2024 v Karlovarském kraji, nejnižší ve Středočeském kraji a v Praze.

Graf 8.2 Vývoj míry nezaměstnanosti 15-64 letých osob v krajích s největší a nejmenší změnou za uplynulých 7 let (%)

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Graf 8.3 Podíl dlouhodobě nezaměstnaných z celkového počtu nezaměstnaných v krajích ČR v roce 2024 (%)

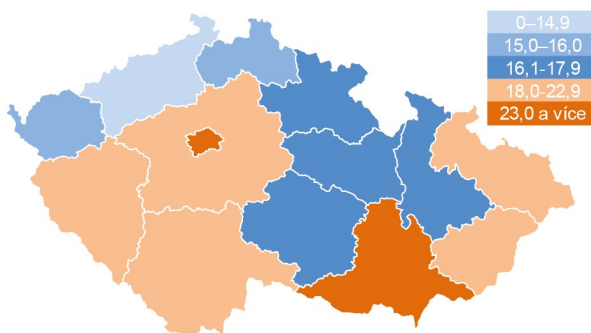
Zdroj: ČSÚ – VŠPS

V roce 2024 bylo v ČR 40,3 tisíce dlouhodobě nezaměstnaných (bez práce 1 rok a déle), kteří tvořili 29,0 % všech nezaměstnaných. S problémem dlouhodobé nezaměstnanosti se nejvíce potýkal Ústecký a Liberecký kraj. Procentuálně bylo nejméně dlouhodobě nezaměstnaných na Vysočině a v Pardubickém kraji. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných z celkového počtu nezaměstnaných se mezi roky 2018 a 2024 v deseti krajích snížil.

9. Vzdělání

V České republice dlouhodobě převládal podíl středoškolsky vzdělaných (s maturitou nebo bez maturity). Během posledních sedmi let vzrostl podíl vysokoškolsky vzdělaných z 19,3 % v roce 2018 na 21,3 % v roce 2024. Podíl osob, které dosáhly pouze základního vzdělání, se téměř nezměnil a v roce 2024 činil 13,9 %.

Graf 9.1 Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob z celkového počtu osob ve věku 15+ v krajích a ČR v roce 2024 (%)

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Nejvzdělanější obyvatelstvo žilo v Praze. Vysokoškolské vzdělání zde mělo 42,9 % obyvatel a středoškolského vzdělání s maturitou dosáhlo 34,7 % osob starších 15 let. Na druhém místě figuroval Jihomoravský kraj s 24,9 % vysokoškoláků v roce 2024. Vzdělanostní strukturu tohoto regionu výrazně ovlivňuje město Brno. Nejmenší podíl vysokoškoláků byl v Ústeckém kraji 12,7 % a v Karlovarském kraji 15,1 %, kde byl zároveň i nejvyšší podíl osob se základním vzděláním.

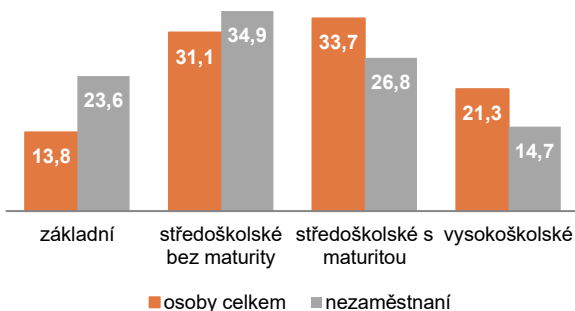
Graf 9.2 Obyvatelstvo Prahy ve věku 15+ dle nejvyš. dosaž. vzdělání v letech 2018 a 2024 (%)

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Během posledních 7 let se změnila vzdělanostní struktura obyvatel všech krajů ČR. Mezi kraje s největšími rozdíly patřily hlavní město Praha a Plzeňský kraj. Téměř ve všech krajích se zvýšil podíl vysokoškolsky vzdělaných osob a ve většině krajů se snížily podíly osob se středoškolským vzděláním bez maturity.

Graf 9.3 Vzdělanostní struktura obyv. ČR ve věku 15+ a osob nezaměst. v roce 2024 (%)

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

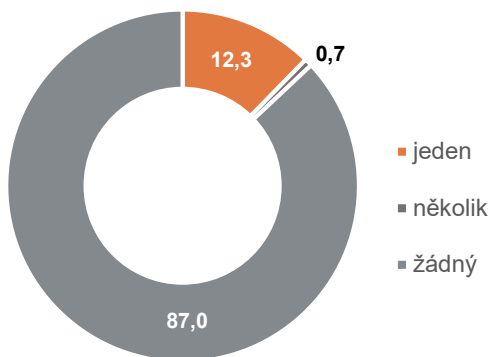
Z dotazníku VŠPS lze zjistit i vzdělanostní strukturu podle ekonomického postavení osob. Z grafu výše vyplývá, že v roce 2024 vyšší nezaměstnanost postihovala osoby se základním vzděláním a středoškolským vzděláním bez maturity.

10. Šetření ad hoc modulů

Šetření ad hoc modulů patří k pravidelným zjišťováním v rámci VŠPS. Pro členské státy jsou moduly povinné na základě příslušných nařízení EU a jsou hrazeny z grantů Eurostatu. Témata ad hoc modulů se v obdobné podobě opakují po pěti až deseti letech, čímž umožňují sledovat změny v delší časové řadě. V roce 2024 proběhl modul Mladí lidé na trhu práce, v roce 2025 probíhá modul na téma Sladčování pracovního a rodinného života.

Cílovou skupinou dotazníku Mladí lidé na trhu práce byly osoby ve věku 15-34 let. Modul se zaměřil na nedokončené studium, jeho stupeň a důvody k ukončení tohoto studia, ale také na to, zda obor studia, jeho úroveň a získané dovednosti odpovídají požadavkům současného nebo posledního zaměstnání respondentů.

Graf 10.1 Nedokončený studijní program (%)

Zdroj: ČSÚ – VŠPS, AHM 2024

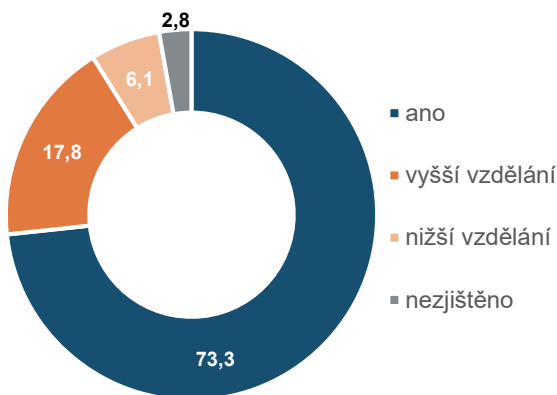
Na začátku dotazníku respondenti odpovídali na otázku, zda někdy začali studovat studijní program, který nedokončili. Celkem 87,0 % respondentů odpovědělo, že všechny vzdělávací programy úspěšně absolvovali, 12,3 % dotázaných uvedlo, že nedokončili jeden studijní program, 0,7 % jich nedokončilo několik.

Nejčastěji se jednalo o nedokončení SŠ s maturitou, což uvedlo 44,5 % respondentů nebo o nedokončení baka-lářského studia (40,1 %).

Hlavním důvodem nedokončení studia bylo především to, že studijní program neodpovídal očekávání a/nebo byl příliš obtížný (38,1 %), respondenti také často zmiňovali jiné osobní důvody (22,2 %), kam spadal především nedostatek motivace ke studiu, případně že studium nedokončili z důvodu upřednostnění práce (17,3 %) nebo z jiných důvodů (9,0 %). Malá část uvedla zdravotní důvody (4,1 %), pečovatelské povinnosti (3,4 %), případně jiné rodinné důvody (2,9 %) nebo finanční důvody (2,9 %).

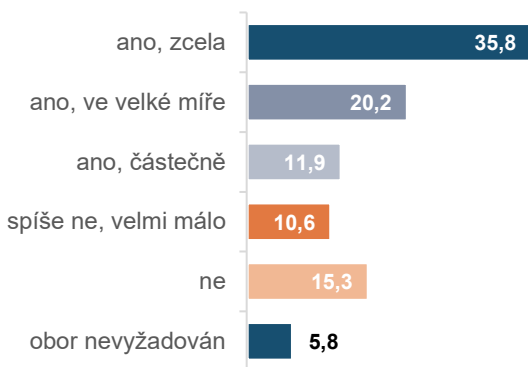
Respondenti také odpovídali na otázku, zda úroveň vzdělání, které dosáhli, odpovídá požadavkům pro vykonávání jejich současného nebo posledního zaměstnání. Téměř tři čtvrtiny (73,3 %) dotázaných uvedly, že ano, 17,8 % mělo dokonce vyšší vzdělání, 6,1 % respondentů přiznalo nižší vzdělání.

Graf 10.2 Úroveň vzdělání odpovídá požadavkům zaměstnání (%)

Zdroj: ČSÚ – VŠPS, AHM 2024

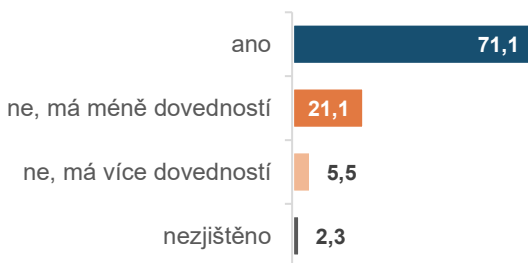
Graf 10.3 Obor vzdělání odpovídá požadavkům zaměstnání (%)

Zdroj: ČSÚ – VŠPS, AHM 2024

Bylo zjišťováno i to, zda obor vzdělání mladých odpovídá tomu, co je nezbytné pro výkon jejich současného nebo posledního zaměstnání. Největší část respondentů uvedla, že obor vzdělání odpovídá požadavkům zcela (35,8 %), ve velké míře (20,2 %) nebo alespoň částečně (11,9 %).

Graf 10.4 Získané dovednosti odpovídají požadavkům zaměstnání (%)

Zdroj: ČSÚ – VŠPS, AHM 2024

Většina respondentů (71,1 %) také uvedla, že jejich dovednosti odpovídají požadavkům zaměstnání.

Tento dokument byl vytvořen s finančním podporou Evropské komise
– Grant VŠPS 2025 AHM Sladování rodinného a pracovního života. Názory v něm vyjádřené jsou názory autora a v žádném případě nemohou být považovány za oficiální vyjádření Evropské komise.

ČSÚ plně respektuje nový evropský právní rámec ochrany osobních údajů (GDPR) a jedná v souladu s ním. Všichni pracovníci ČSÚ jsou navíc dle zákona č.89/1995 Sb., o státní statistické službě, vázáni mlčenlivostí o veškerých šetřených skutečnostech. Do samotného zpracování nevstupují žádné informace, které by identifikovaly dotazované respondenty. Vaše jméno, adresa, telefonní kontakt se v datech určených pro statistické zpracování nezaznamenávají. Informace ze šetření jsou zveřejňovány pouze formou statistických úhrnů. Podrobnosti ke zpracovávání osobních údajů uvádíme na našich webových stránkách.

Český statistický úřad
Odbor informačních služeb
Na padesátém 81, 100 82 Praha 10
Telefon: 274 052 733 | E-mail: objednavky@csu.gov.cz

Kód: 250119-25